GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 227. Joi, 9 (21) Octomvre. 1886.

NOU ABONAMENTŬ
la
„GAZETA TRANSILVANIEI.“

Cu I Octomvre 1886 st. v., s'au începutŭ **unŭ nou abonamentŭ**, la care invitămŭ pe toțĭ onorații amicĭ și sprijinitorĭ ai fóiei nóstre.

Prețulŭ Abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei lunĭ **3 fl.**
„ șése „ 6 „
„ unŭ anŭ 12 „

Pentru România și străinătate:
pe trei lunĭ **10 francĭ**
„ șése „ **20** „
„ unŭ anŭ **40** „

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale**.

Abonațilorŭ de păn'acum li-se recomandă a însemna pe cuponŭ numĕrulŭ fășiei sub care au primitŭ ḍiarulŭ.

Domnii ce se vorŭ abona din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arèta și posta ultimă.

Administrațiunea.

Brașovŭ, 8 Octomvre 1886.

Scirĭ importante ne sosescŭ astăḍĭ din Bulgaria. Presupunerea nóstră, că Rusia vré acum sĕ împingă înainte pe Turcia, ca sĕ-șĭ pótă ajunge mai ușorŭ scopulŭ ce-lŭ urmăresce în Balcanĭ, se adeveresce.

Gabdan-effendi, care a făcutŭ parte și din comisiunea ce avea sĕ revisuéscă statutulŭ organicŭ alŭ Rumeliei orientale, a sositŭ erĭ în Sofia cu scopŭ de a face presiune asupra guvernului bulgarŭ ca sĕ satisfacă măcarŭ pe jumĕtate voinței Țarului. Totodată ni se anunță, că agenții diplomaticĭ ai marilorŭ puterĭ nu vorŭ merge la Tirnova spre a asista la deschiderea Sobraniei. Ca sĕ nu se ḍică, că acésta o facŭ numai din complesanță către Rusia, dênșii s'ar fi scusatŭ cu greutatea drumului și cu lipsa de cuartire în numitulŭ orașŭ.

Altădată nu se mai scia de asemenĭ „calamitățĭ“, representanții puterilorŭ nu se spăimêntau nicĭ de drumulŭ lungŭ nicĭ de locuințele din orașele bulgare. Acum însĕ, tocmai în momentulŭ, când statele europene arŭ trebui sĕ sprijinéscă și sĕ încuragieze nisuințele de independență ale regenței bulgare, se opunŭ deodată o mulțime de piedecĭ, o mulțime de calamitățĭ pretinselorŭ „intențiunĭ bune“, de carĭ „se conducŭ“ puterile semnatare ale tractatului de Berlinŭ. Póte fi o dovadă mai flagrantă pentru indiferența Europei, pentru necalificabila purtare a marilorŭ puterĭ față cu Bulgarii?

Se vede că agenții diplomaticĭ ai puterilorŭ au adoptatŭ părerea ḍiarului rusŭ „Viedomosti“, că Bulgaria din causa depunerei prințului Alexandru, ce n'a fostŭ prevĕḍută în constituțiune, cade din nou în starea din 1878 și că singura autoritate legitimă în Bulgaria este a puterilorŭ semnatare ale tractatului de Berlinŭ, dintre carĭ nicĭ una n'a recunoscutŭ regența bulgară.

Afară de acésta trebue că influințéză multŭ atitudinea marilorŭ puterĭ, „situațiunea grea“ și „nesiguranța între rĕsboiu și pace“ de care vorbesce organulŭ d-lui Bismark. Și în adevĕrŭ spre a evita încurcăturile seriόse nu e aḍĭ nimicŭ mai comodŭ pentru diplomația europénă decâtŭ a obli cărările politicei rusescĭ anti-bulgare.

Este unŭ atestatŭ de mare paupertate, ce șĭ'lŭ dă din nou diplomația europénă, dér ce importă déca se va mai da încă o lovitură teribilă principiilorŭ de dreptate și de dreptŭ internaționalŭ? Europa, ḍeu, nu e de vină, pentru că în realitate o Europă de multŭ nu mai este, echilibrulŭ europénŭ, autoritatea supremă europénă, care ar fi chiămată sĕ scutéscă statele mai micĭ de nedreptățire și de încălcările celorŭ puternicĭ, mai esistă numai în teoriă, în articulii ḍiarelorŭ liberale. De aceea „Viedomosti“ se provócă cu atâta încredere la „autoritatea“ puterilorŭ semnatare ale tractatului din Berlinŭ.

Vedemŭ în ce consistă acésta autoritate, Domnii Giers și Bismarck fluieră, ér ceilalțĭ trebue sĕ jóce pe câtŭ timpŭ nu suntŭ harnicĭ și n'au curagiulŭ a risca odată și rĕsboiulŭ.

Astfelŭ nu-i mirare, décă cabinetulŭ rusescŭ nu se sêmte nicĭdecum îndemnatŭ a primi propunerile de împăcare ale guvernului bulgarŭ și cere sĕ se retragă dela putere. Rusia totdéuna „fidelă“ tractatelorŭ, cum ar puté sĕ 'șĭ calce peste autoritatea ei propriă, ce o esercéză ca putere semnatară cu ajutorulŭ principelui Bismarck?

Acésta o înțelegemŭ, mai greu de înțelesŭ e pentru noi rolulŭ nehotărîtŭ și umilitorŭ, ce pare a fi din nou chiămată a'lŭ juca în concertulŭ „autorității supreme europene“ monarchia nóstră. Nu pledéză nicĭdecum în favórea diplomației austro-ungare nesfiala, cu care generalulŭ Kaulbars pretinde, că acéstă diplomațiă este înțelésă cu misiunea lui. Adevèratŭ, că între aliațĭ, cum se ḍice că suntŭ cele trei împĕrățiĭ, ar trebui sĕ esiste o perfectă înțelegere. Organulŭ ministrului de esterne din Viena se lapĕdă însĕ de generalulŭ Kaulbars, dovédă că înțelegerea este departe de a fi perfectă.

Și óre desvóltă mai mare dibăciă și este mai norocósă diplomația englesă? Scimŭ că Anglia a fostŭ aceea, care a ațîțatŭ pe prințulŭ Alexandru în contra Rusiei, pentru ca apoi sĕ-lŭ părăséscă lăsându-lŭ sĕ caḍă jertfă resbunărei rusescĭ. In locŭ de a-șĭ îndrepta greșéla, Anglia continuă cu politica ei perfidă și șovăitóre, în care nimenĭ nu mai póte avé încredere.

In fața unei „autoritățĭ europene“, care nu póte face nimicŭ pentru ei, sĕrmanii Bulgarĭ suntŭ avisațĭ și în viitorŭ la propriele lorŭ puterĭ, în apĕrarea libertății și a neatêrnărei tînĕrului lorŭ statŭ. Ei vorŭ trebui în cele din urmă sĕ îngenunche înaintea forței, dér sĕ-șĭ facă numai datoria până în sfêrșitŭ, căcĭ provedința veghiază asupra destinului și a libertății popórelorŭ!

Crisa bulgară.

— Din Petersburgŭ se anunță, că acolo se crede că prințulŭ de Battenberg are în Berlinŭ unŭ sprijinŭ așa de puternicŭ, încâtŭ e posibilŭ sĕ se întórcă în Bulgaria. Décă s'ar închide doi ochĭ în Berlinŭ, reîntórcerea lui ar fi chiar sigură. In sferele de susŭ se vorbesce adeseorĭ despre *Curtea cea mare* și *cea mică* din Berlinŭ și se face o deosebire destulŭ de mare între curentele ce domnescŭ acolo. Se mai adauge, că posițiunea lui Giers ar fi sdruncinată.

— In consiliulŭ miniștrilorŭ bulgarĭ majoritatea s'a pronunțatŭ pentru a se convoca Sobrania câtŭ mai curêndŭ la Tirnova. Convocarea va fi póte pentru 15 Oct. Indată după constituirea Sobraniei ministerulŭ va suleva cestiunea de încredere. Décă negocierile cu Rusia vorŭ rĕmânea fără resultatŭ, o deputațiune din tóte clasele va pleca la Petersburg și la alte Curțĭ europene spre a cere sĕ se propună unŭ candidatŭ la tronŭ. Sobrania va accepta pe orĭ-ce candidatŭ, afară de Nikita, Petre Karageorgevicĭ séu pe unŭ prințŭ de rangŭ inferiorŭ. E neîndoiosŭ, că și ex-prințulŭ Alexandru are o partidă tare, dĕr guvernulŭ declară, că elŭ nu va fi realesŭ, pentrucă ar fi o provocare a Rusiei și prințulŭ Alexandru nicĭ n'ar primi acum alegerea. Décă nu se va isbuti cu nimicŭ din causa refusului Rusiei, atuncĭ deocamdată s'a proectatŭ unŭ felŭ de republică cu o regență în frunte. Astfelŭ se crede că Sobrania va ține cam multŭ.

— O scire rusească din Sofia spune, că numĕrulŭ oficerilorŭ arestațĭ este de 85. Șeseprеḍece oficerĭ, carĭ se aflau arestațĭ deja au putută fugi la Bitoli, unde primescŭ leafa întrégă dela consululŭ rusŭ de acolo, pe când 14 ofițerĭ au putută scăpa în Rusia. Toțĭ cei 85 oficerĭ închișĭ șĭ-au datŭ demisiunea din ordinulŭ guvernului bulgarŭ.

— *„Novoje Vremja“*, în fața evenimentelorŭ din Bulgaria, constată că Rusia are mânele libere și adaugă că drumulŭ prin România este liberŭ, deórece acéstă țéră n'are nicĭ unŭ interesŭ d'a se apropia de Austro-Ungaria. Francia în occidentŭ și România în orientŭ suntŭ pentru Rusia doi aliațĭ prețioșĭ. Rusia póte spera însĕ sĕ mai câștige încă unŭ aliatŭ.

— *„Morning Post“* află că Rusia a propusŭ Turciei o acțiune comună contra Austro-Ungariei și Englitерei, în condițiunile următóre: Turcia sĕ reocupe Bosnia și Herțegovina, Rusia sĕ stabiléscă protectoratulŭ ei asupra Bulgariei, și Egiptulŭ sĕ fiă ocupatŭ de trupe turcescĭ și francese. Sultanulŭ n'a primitŭ propunerea, cu tote că ea a fostŭ sprijinită cu multă căldură de către Francia. Turcia a declaratŭ că voiesce sĕ lucreze în acordŭ cu puterile.

— Idea de ocupațiune s'a inmormêntatŭ, ḍice o telegramă din Petersburgŭ, și partisanulŭ ei celŭ mai zelosŭ, Katkow, sulevă întrebarea, la care e lesne de rĕspunsŭ: pentru ce Kaulbars, a cărui misiune trebuia sĕ sufere unŭ eșecŭ, a observatŭ unŭ tonŭ așa de amenințătorŭ, décă nu esista intenția, ca vorbelorŭ sĕ le urmeze fapta? Cu sgomotulŭ, că posiția lui Giers e sdruncinată, stă în legătură părerea lui Katkow, că misiunea lui Kaulbars a întreruptŭ crisa favorabilă Rusiei, începută în urma unei reacțiunĭ naturale, dândŭ astfelŭ situațiunii din Bulgaria o diversiune nefavorabilă. Acum foile îșĭ esprimă mai pe față părerea contra ocupațiunii, care se vede că e părăsită. Se ține contŭ și de unŭ deficitŭ de o sută de milióne ce se prevede pentru anulŭ acesta. Cum stau lucrurile astăḍĭ, Rusia trebue sĕ întrețină raporturĭ bune cu Germania și cu Austria, deși numai în exteriorŭ, de cumva nu e gata la unŭ rĕsboiu imediatŭ contra unei coaliții europene. Chiarŭ și *„Swiet“* consiliază pe Katkow sĕ-șĭ deschidă ochii. Décă Rusia vré astăḍĭ ocupațiunea, atuncĭ după părerea colonelului Komarow sĕ cere neapĕratŭ mobilisarea. Atuncĭ unŭ milionŭ și jumĕtate ómenĭ ar trebui așeḍațĭ la granița austro-germană. Rusia sĕ iasă definitivŭ din alianța celorŭ trei împĕrațĭ, unindu-se îndată cu Franța. Cincĭḍecĭ mii ómenĭ sĕ se triméta în Asia pentru o eventuală acțiune contra Afganistanului. Dĕr aceste condiții nu se potŭ împlini. De acea opinia publică escitată se împacă cu idea, ca Rusia sĕ aștepte până la rĕsboiulŭ eventualŭ franco-germanŭ. Cu tóte astea e probabilŭ că se vorŭ înmulți trupele din teritoriulŭ transcaspicŭ, față cu încurcăturile crescênde alŭ Angliei în India. Décă Rusia va mai întări și escadra mediterană, atuncĭ s'a făcutŭ totulŭ, câtŭ permitŭ împrejurările politice în acestŭ momentŭ.

— S'a făcutŭ cunoscutŭ oficialŭ în Sofia convocarea Sobraniei pentru 15 Octomvre. Corpulŭ diplomaticŭ se va duce la Tîrnova unde va fi sesiunea. Deputațiunĭ de ale Zankoviștilorŭ au presentatŭ proteste contra alegerilorŭ. Se asigură, că în câteva ḍile consululŭ rusŭ din Sofia va pleca, lăsândŭ pe cancelarulŭ consulatului sĕ gereze afacerile. Alte consecințe nu se aștéptă.

— Se asigură prin cercurile diplomatice din Parisŭ că Rusia nu va lucra în Bulgaria decâtŭ numai décă Sobrania va face o manifestațiune în favórea prințului Alexandru.

— „Telegrafului“ din Bucurescĭ i se anunță, că sub-colonelulŭ Șivarov, comandantulŭ de brigadă din Șumla, abia a sositŭ la Rusciucŭ și imediatŭ a fostŭ arestatŭ, după unŭ ordinŭ primitŭ din Sofia. Comandantulŭ Filoff, care a fostŭ arestatŭ fiindcă a visitatŭ pe Kaulbars, este revocatŭ din funcțiune, ér în loculŭ sĕu s'a numitŭ căpit. Iliin.

Rĕspunsŭ la interpelarea lui Komjathy.

In ședința de Sâmbătă a camerei din Pesta, ministru-președinte a rĕspunsŭ la interpelarea ce i-a adresat'o deputatulŭ Komjathy în afacerea notarului Herbert din Cincĭ-Bisericĭ.

Ministrulŭ-preşedinte *Tisza:* D-lŭ deputatŭ Komjathy m'a interpelatŭ în şedinţa dela 29 Septemvre asupra afacerei, că vice-notarulŭ Herbert din Cincĭ-Biserici a fostŭ degradatŭ de către unŭ tribunalŭ de onóre din rangulŭ de oficerŭ în reservă, şi m'a întrebatŭ, că faţă cu art. de lege XL din 1868 considerŭ ca admisibilŭ, ca unŭ tribunalŭ de onóre militarŭ sĕ cheme la bara sa pe unŭ cetăţénŭ alŭ statului, care nu stă în serviciu activŭ, şi că am de gândŭ, sĕ facŭ paşii necesarĭ în acéstă direcţiune.

Inainte de tóte observŭ, că § 54 alŭ art. de lege XL din 1868 sună astfelŭ: »Oficerii de reservă şi de honvedĭ şi soldaţii, carĭ nu suntŭ în serviciulŭ activŭ, stau cu privire la tóte raporturile cetăţenescĭ şi în afacerĭ penale şi poliţienescĭ sub tribunalele şi autorităţile politice“.

Acesta'i unŭ fórte importantŭ principiu de dreptŭ, care de sigurŭ fiecine trebue sĕ-lŭ ferescă de călcare. Cu tóte astea trebue sĕ observŭ de altă parte, că tribunalulŭ de onóre militarŭ în afacerĭ poliţienescĭ séu penale nu posede nicĭ o judicătură, nicĭ nu póte posede; singurulŭ sĕu cercŭ de activitate se mărginesce numai a esprime simplu detragerea rangului de oficerŭ acelora, carĭ ca oficerĭ au comisŭ, fiă şi în afară de serviciu, ceva ce nu se unesce cu caracterulŭ de oficerŭ. In acestŭ casŭ în sentinţa tribunalului de onóre, care póte că şi d. deputatŭ a cetit'o, se dice espresŭ, că d. Herbert, décă ar fi fostŭ în serviciulŭ activŭ, ar fi fostŭ supusŭ procedurei disciplinare; dér tocmai fiindcă nu se afla în serviciu activŭ, tribunalulŭ militarŭ s'a mărginitŭ numai la ceea ce aparţine cercului de activitate alŭ tribunalului de onóre.

Deórece eu nu vĕdŭ că s'a călcatŭ principiulŭ accentuatŭ de d-lŭ deputatŭ şi socotitŭ şi de noi ca fórte importantŭ, după care cei ce nu stau în serviciulŭ activŭ cu privire la tóte raporturile lorŭ amintite în legea citată stau numai sub legile civile, nu mĕ simţŭ chematŭ a face mai depărte paşĭ în acéstă afacere. Rogŭ a'mĭ lua camera rĕspunsulŭ la cunoscinţă. (Aprobărĭ în drepta).

Bela *Komjathy* spune, că interpelarea lui a fostŭ rĕu înţelésă de mulţĭ. Protestéză în contra susţinerei că ar fi voitŭ sĕ ofenseze persóne în cameră. Cultura lui nu-lŭ lasă sĕ facă ofense personale. Décă ar fi intenţionatŭ acésta, ar fi făcut'o afară din cameră. Elŭ nicĭ numele acelorŭ domnĭ nu le cunósce, carĭ s'au simţitŭ ofensaţĭ.

Ce privesce rĕspunsulŭ ministrului-preşedinte, era pregătitŭ la elŭ. Scia elŭ că în Ungaria suntŭ militarii în adevĕrŭ atotputernicĭ, (Adevĕratŭ e! Aşa e! în stânga estremă) şi că aci nu se respectă nimicŭ, nicĭ chiar legea. (Aprobărĭ în stânga estremă, contradicerĭ în drepta). Cerŭ scuse, Maiestatea Sa a sancţionatŭ art. de lege XL din 1868, dér acele prescripţiunĭ ale tribunalului de onóre pe basa cărora i s'a făcutŭ procesŭ respectivului domnŭ, pe care de asemenea n'am onóre a-lŭ cunósce, nu s'au tractatŭ niciodată aci în dietă, prin urmare ar fi necesarŭ, ca acelea sĕ se aprobe şi de dietă, căcĭ nu potŭ esista în aceeaşĭ ţéră douĕ norme, carĭ se contradicŭ. (Aprobărĭ în stânga estremă).

Considerândŭ importanţa obiectului, pentru ca sĕ nu se mai provóce neînţelegerĭ, mai alesŭ că şi guvernulŭ accentuéză, ca între cetăţenĭ şi militarĭ sĕ esiste buna înţelegere, rogŭ sĕ se tracteze obiectulŭ aci în cameră. (Aprobărĭ în stânga estremă).

Camera a luatŭ la cunoscinţă rĕspunsulŭ ministru lui preşedinte.

O interpelare în cestiunea glótelorŭ.

In şedinţa dela 16 Octomvre a camerei deputaţilorŭ la încheiarea şedinţei deputatulŭ Emil *Szemnecz* a adresatŭ ministrului honvedilorŭ următórea interpelare:

Considerândŭ greutăţile esecutării legii gloatelorŭ, respective a conscripţiunei, a organisărei şi a împărţirii cetăţenilorŭ obligaţĭ la glóte; considerândŭ planulŭ de mobilisare, ce are sĕ fiă gata la începutulŭ anului viitorŭ, şi considerândŭ complicaţiunile situaţiunei esterne, întrebŭ pe d-nulŭ ministru:

Sĕ lucréză deja în ministeriulŭ apĕrării ţĕrei instrucţiunile privitóre la esecutarea legii glótelorŭ? Şi ducă da:

Câtŭ de multŭ au înaintatŭ lucrările?

In ce modŭ are de gând d. ministru sĕ realiseze conscripţiunea: pe basa datelorŭ autorităţilorŭ bisericescĭ, séu pe temeiulŭ datelorŭ obţinute prin conscrierea poporului (censului)?

Când are de gând sĕ predea autorităţilorŭ civile, militare şi bisericescĭ instrucţiunile?

Are de gândŭ d. ministru sĕ organiseze gloatele pentru anulŭ viitorŭ? şi décă da: a luatŭ dispoziţiunĭ cu privire la virîrea gloatelorŭ în planulŭ de mobilisare?

Interpelarea s'a datŭ ministrului honvedimei.

SCIRILE DILEI.

Dumineca trecută s'au întrunitŭ *Kulturegyletiştii* din Braşovŭ în sala sfatului din piéţă, ca sĕ desbată asupra modului cum sĕ bată apa'n piuă. Unŭ curiosŭ a intratŭ în sală tocmai când Kulturegyletiştii strigau către celŭ ce voia sĕ cetéscă nu sciu ce cazaniă: „nu ne trebue! nu ne trebue! prea lungă!« Obosiseră şi ei de atâta maghiarisare, îndeplinită într'o oră şi ceva între păreţii salei. Atuncĭ preşedintele îi invită »la banchetŭ!« Eljenurĭ rĕsunară în sală şi porniră sĕ-şĭ înece amarulŭ în drăgălaşele pahare, ca de obiceiu după fiăcare întrunire Kulturegyletistă. Toasturile ni le-ar pute comunica unŭ seceleanŭ, care s'a rătăcitŭ printre ei, de sigurŭ de dragulŭ banchetului, — o fi simţitŭ bietulŭ omŭ unŭ golŭ în stomacŭ.

—x—

Comitetulŭ parochialŭ din Caransebeşŭ a decisŭ a pune o *cruce monumentală* de marmoră la mormĕntulŭ rĕposatului căpitanŭ Dimitrie *Miculescu*, care a testatŭ bisericei casa sa din Caransebeşŭ. Rădicarea crucei monumentale se va îndeplini, dice »Fóia Diecesană“, în diua marelui martirŭ Dimitrie, în 26 Octomvre a. c. cu ocasiunea parastasului, ce se va ţine conformŭ testamentului pentru sufletulŭ în Domnulŭ fericitului binefăcĕtorŭ alŭ bisericei.

—x—

Adunarea generală a comitatului *Zips* a pusŭ ad acta petiţiunile în afacerea Ianski, după ce mai ânteiu a trasŭ unŭ perdafŭ, între păreţii salei, celorŭ de partea lui Christen în contra lui Herbert.

—x—

In cele *12 academii de dreptŭ* din Ungaria suntŭ înscrişĭ pentru semestrulŭ ânteiu alŭ anului scolarŭ 1886/7 685 ascultătorĭ, cu 45 mai puţinŭ ca în anulŭ trecutŭ. Cei mai mulţĭ suntŭ în Dobriţinŭ, ér cei mai puţinĭ în Sibiiu, a cărui academiă se apropiă de totala desfiinţare.

—x—

Suntemŭ informaţĭ, că societatea americană pentru asigurarea vieţii „*Equitable*“ a intratŭ în relaţiunĭ de afacerĭ cu institutulŭ „*Albina*“ din Sibiiu, care e autorisatŭ a face asigurărĭ pe viéţă în numele societăţii „Equitable.«

—x—

Bietulŭ „Ellenzek“ nu mai scapă de colica şovinismului. Atrage atenţiunea asupra unei inscripţiunĭ de pe o firmă din apropiarea primăriei din Cluşiu, care *„spre cea mai mare consternare a Cluşiului maghiarŭ sună în limba germană: L. Heidlberg, Glaser.“* — Bate-te-arŭ consternările, „Ellenzekule!«

—x—

Totŭ în acea ‚patriotică‘ fóiă cetimŭ: „Intr'una din ultimele şedinţe ale camerei deputaţilorŭ, în care vorbise Iuliu Horvath, trecea din gură'n gură următorulŭ cuvêntŭ de spiritŭ: *Parturiunt montes et nascitur partikularts—mus.* Adecă: se seremŭ munţii şi se nasce şorecelulŭ, broşura lui Horvath intitulată »Particularismus,« în care autorulŭ se ocupă în modulŭ „patrioticŭ‘ despre Ardealŭ

—x—

In comuna Tapio-Szecse din comitatulŭ Pestei, din 125 copii obligaţĭ, cercetéză scóla numai 38, ceilalţĭ suntŭ ocupaţĭ, cu consimţĕmêntulŭ părinţilorŭ, la proprietarulŭ de acolo, care cu tóte provocările ce i s'au făcutŭ nu vrea sĕ concedieze copiii. Inspectorulŭ scolarŭ a avisatŭ pe solgăbirĕulŭ sĕ ia copiii cu forţa dela proprietarŭ şi pe părinţĭ sĕ-i pedepséscă. — Dér pe proprietarulŭ?

—x—

In districtulŭ grăniţariu *Niepolomice-Cracovia* s'au arestatŭ de gendarmĭ austriacĭ 25 de soldaţĭ grăniţerĭ ruşĭ, carĭ desertaseră. Aceştia se plângŭ, că suferŭ fóme şi bătăi. Desertorii vorŭ fi estradaţĭ.

—x—

Cum se cinstescŭ „patrioţii« ne arată următórea scrisóre privitóre la afacerea Bokros-Ugron, despre care am datŭ amĕrunte. Étă cuprinsulŭ scrisórei ce o publică advocatulŭ Bokros în foile unguresci la adresa deputatului Ugron: „Domnule! Ai găsitŭ cu cale sĕ folosescĭ într'unŭ discursŭ, ce l'ai ţinutŭ în dietă, espresiunĭ ofensătóre şi clevetitóre la adresa mea şi după aceea ai găsitŭ şi cuviinciosŭ a refusa, sub pretexte de nimica şi sub titlurĭ inventióse, sĕ dai satisfacţiunea cerută pentru acéstă ofensă. Purtarea dumitele a fostŭ dela începutŭ ordinară şi demnă de dispreţŭ, şi dovedesce că eştĭ îndrăsneţŭ numai în rĕinţa d'a cleveti, de altmintrelea eştĭ unŭ omŭ de nimica, miserabilŭ şi laşŭ.« — Acum e rêndulŭ »patriotului« Ugron sĕ rĕspundă.

—x—

Ni se scrie, că preotulŭ *Gregorie Boca* din Ruşimunţĭ ar nemulţămi fórte multŭ poporulŭ prin purtarea sa. Aşa între altele ni se comunică că de véră, pentru a înmormênta pe unŭ bĕtrânŭ Grigorie Rusu, i-a cerutŭ fiului acestuia, fiindcă n'avea banĭ gata, moşia tată-sĕu, dicêndŭ că-i va întórce o parte din ea şi 10 fl. Neînvoindu-se fiulŭ rĕposatului la acésta, a trebuitŭ sĕ-i dea preotului o obligaţiune, de cuprinsulŭ că, décă până la 10 Augustŭ — obligaţiunea s'a scrisŭ pare-ni-se în Iulie — nu-i va da 8 fl., sĕ-i plătéscă apoi 18 fl. Numai aşa s'a dusŭ la înmormêntare. Nu mai citămŭ şi alte fapte, ci ne mărginimŭ a atrage atenţiunea ordinariatului de Gherla asupra acestui preotŭ.

—x—

Doi străinĭ s'au presentatŭ la redacţia lui ‚Ellenzék«: unulŭ este ingínerŭ, ér celălaltŭ pădurarŭ. Ambii suntŭ de naţionalitate polonă, din Polonia germană, carĭ pentru motive politice fură espulsaţĭ de pe teritoriulŭ germanŭ. »Ellenzék« dice că espulsaţii se află într'o stare fórte lipsită de mijlócele de traiu, şi face apelŭ la publiculŭ bogatŭ ca sĕ contribue pentru a-i ajutora, dicêndŭ: „Aduceţi-vĕ aminte, că şi noi amŭ avutŭ agitatorĭ, contribuiţĭ déră, contribuiţĭ din ce v'a datŭ D-deu!“ — Dér adĭ, cine ar fi în stare sĕ facă statistica agitatorilorŭ ungurĭ!

—x—

S'a păcălitŭ rĕu „Magyar Polgár“ dela *Cluşiu*, căcĭ — după cum scrie »Ellenzék« — a stăruitŭ multŭ pentru ca unŭ órecare *Dalmai Géza* sĕ fiă alesŭ de presidentŭ alŭ reuniunei de ajutorare, pe când acestŭ Dalmai s'a adeveritŭ că se află în cea mai critică stare financiară, averea lui este pusă deja la licitaţiă. „Ellenzék« întrebă pe »Magy. Polgar“, că óre lucru prudentŭ a fostŭ dela elŭ, când a stăruitŭ sĕ se alégă de presidentŭ alŭ unui institutŭ de banĭ unŭ omŭ ca acesta, alŭ căruia creditŭ este atâtŭ de sdruncinatŭ?

—x—

»Pester Lloyd« comunică resultatulŭ recensĕmêntului făcutŭ în Bedapesta. Numĕrulŭ poporaţiunii civile presente este de 411,917; alŭ persónelorŭ care lipsescŭ momentanŭ 16.308; alŭ persónelorŭ militare 10,640, totalŭ 438,865 suflete. In comparaţiă cu recensĕmêntulŭ din 1881 se constată unŭ sporŭ de 51,366 suflete. Cu privire la locuinţe s'a constatatŭ, că aprópe a decea parte locuesce în cartiere de pimniţe. Numita fóia atrage atenţia asupra nexului causalŭ alŭ acestei împrejurărĭ cu epidemiele ce domnescŭ aicĭ. Cele mai multe din locuinţele de pimniţe suntŭ în circumscripţiile, unde colera şi vĕrsatulŭ a bântuitŭ mai tare.

—x—

Secundanţii lui *Christen*, carĭ se întorseseră din Peşta la Cincĭ-Biserici, ca sĕ provóce la duelŭ pe Herbert pentru cuvintele ofensătóre ce le adresase acesta, au renunţatŭ la provocare, precum se dice, la ordinulŭ comandantului de regimentŭ. Astfelŭ s'a sfîrşitŭ şi acéstă afacere.

—x—

D-lŭ George *Comanŭ*, din Bungardŭ lângă Sibiiu a fostŭ promovatŭ adĭ la gradulŭ de doctorŭ în filosofiă de către Universitatea germană Carol Ferdinandŭ din Praga Felicitările nóstre!

—x—

Prinţulŭ Grigorie Basarabu Brâncovénu, care a muritŭ la Parisŭ, era fiulŭ rĕposatului prinţŭ George Dimitrie Bibescu şi alŭ prinţesei Zoe Brâncovénu. Elŭ se născŭ la 12 Decemvre 1827 şi la 28 Maiu 1874 luă în căsĕtoriă pe prinţesa Raluca, fata lui Musurus-paşa, ambasadorulŭ Turciei la Londra. Elŭ lăsă trei copii, unŭ băiatŭ şi douĕ fete.

—x—

Bancherulŭ *N. E. Eisen,* care a dispărutŭ dilele trecute din Iaşĭ, a fostŭ prinsŭ în Craiova, spunŭ diarele din Bucurescĭ.

—x—

Unŭ numĕrŭ mare de comercianţĭ românĭ din Bucurescĭ a înmânatŭ secretarului ministerului de interne o petiţiune, prin care rógă pe guvernŭ a revoca mandatele de espulsare date în contra comercianţilorŭ pălărierĭ I. Feil, F. Oswald şi Ilias Vidcovitz, carĭ veniseră în Braşovŭ. Se dice că pălărierulŭ Prager ar intriga contra lorŭ.

—x—

Diarulŭ »France‘ desminte, că guvernulŭ ar fi primitŭ o scire despre starea sănĕtăţii împĕratului Wilhelm, pretinde însĕ a sci, că starea lui inspiră temerĭ.

—x—

In diua de 20 Octomvre se vorŭ face nouĕ esperienţe cu cupolele după unŭ sistemŭ perfecţionatŭ, destinate la fortificaţiunile Bucurescilorŭ.

—x—

Astă séră Mercurĭ trupa teatrală germană va juca *„Durchlaucht haben geruth,“* comediă originală în 4 acte de Fritz Brentano, jucată în Berlinŭ şi München deja cu mare succesŭ.

Hunfalvy 'şĭ-a găsitŭ nănaşulŭ.

Ce de sfară'n ţéră şi veste'n lume, că d. Hunfalvy-Hunsdorfer are sĕ prăpădéscă pe Românĭ la congresulŭ Orientaliştilorŭ din Viena. Când colo o păţĭ „marele istoricŭ“ câtŭ de bună, şi numai d-sa scie ce momente de chinŭ a trăitŭ la congresŭ. De o cam dată étă ce cetimŭ în „Voinţa Naţională“ că a păţitŭ vestitulŭ istoriăîntortochéză:

Unele diare au comisŭ o mare eróre, dicêndŭ că în congresulŭ Orientaliştilorŭ d. *Hunfalvy* din Pesta a negatŭ vechimea Românilorŭ pe malulŭ stêngŭ alŭ Dunărei, fără ca cineva sĕ-lŭ fi contradisŭ. Adevĕrulŭ este că d. Hunfalvy a cetitŭ abia începutulŭ lucrărei sale, şi de îndată ce a ajunsŭ la enunţarea teoriei că naţionalitatea română s'a născutŭ la Sudŭ de Dunăre, d. *Hăşdĕu* l'a întreruptŭ pentru a-i pune o cestiune prealabilă. Imediatŭ după d. Hăşdĕu, o altă cestiune prealabilă a pusŭ d. profesorŭ *A. Ludovicŭ* din Praga. *Ambele cestiunĭ au încurcatŭ atâtŭ de multŭ pe d. Hunfalvy, încâtŭ d-sa a declaratŭ, că memoriulŭ sĕu [e prea lungŭ ca] sĕ-lŭ mai cetéscă,* ci-lŭ lasă sĕ se publice în *„Buletinulŭ Congresului“.* Peste trei dile, d. Hăşdĕu a cetitŭ în congresŭ unŭ memoriu despre »Elementele turcescĭ în limba română“, unde *érăşĭ a combătutŭ teoria d-lui Hunfalvy fiind aplaudatŭ şi fără a se rădica vre-o obiecţiune contra.*

Aşteptămŭ a vedé în *„Monitorŭ“* raportulŭ oficialŭ alŭ d-lui Hăşdĕu asupra atitudinei sale în congresŭ.

Din jurulŭ Gurghiului, 15 Octom. 1886.

Domnule Redactorŭ! Incepêndŭ din 1 Sept. a. c. în jurulŭ şi preste tóte hotarele comunelorŭ aflătóre în apropierea Gurghiului lupii s'au înmulţitŭ şi sporitŭ în numĕrŭ aşa de mare, încâtŭ sĕrmanilorŭ ómenĭ în vite le facŭ daune însemnate şi marĭ. Nu credŭ că s'a mai întêmplatŭ undeva în lume ceea-ce se întêmplă pre aicea, şi nicĭ că am audiŭ, ca undeva lupii sĕ fi făcutŭ o pradă în vite câtŭ au făcutŭ în comunele aflătóre în jurulŭ Gurghiului, şi facŭ încă şi acuma în continuu.

In comuna Ibănescĭ, după cum mĭ-a spusŭ unŭ locuitorŭ de acolo, lupii au omorîtŭ până acuma 35—40 vite şi cai, în hotarulŭ comunei Hodacŭ 15—20 de cai, în hotarulŭ comunei Glajieria 25—30 cai, în hotarulŭ comunei Caşiva 6—10, cai în hotarulŭ comunei Orşiova 5—10 cai, în hotarulŭ opidului Gurghiu 5—8 cai, şi acuma s'au îndreptatŭ spurcăciunile şi bestiele de lupĭ şi în alte părţĭ, căcĭ în sĕptĕmâna trecută în hotarulŭ Sân-Mihaiului au omorîtŭ lupii unŭ calŭ alŭ preotului de acolo şi două iepe totŭ ale aceluia le-au încolţitŭ (ruptŭ) de nasŭ, éră în hotarulŭ comunei Chiheriul inferiorŭ în 10/10 a. c. nóptea lupii au omorîtŭ unŭ calŭ şi pre unŭ omŭ cu numele Ioanŭ Cioba era sĕ-lŭ mânce de viu, numai noroculŭ lui că a avutŭ la dênsulŭ lemnuşe(aprinjóre, chibrite) şi retrăgêndu-se, când lupii se apropiau de elŭ, arunca cu lemnuşe aprinse asupra lorŭ şi numai aşa, cu mare greu, a pututŭ scăpa viu şi nevătĕmatŭ.

Aicĭ preste totŭ între ómenĭ a întratŭ frică mare, încâtŭ dupăce înseréză nu cutéză a merge din satŭ afară éră vitele preste nópte le ţinŭ închise în grajdŭ, pentru ca lupii sĕ nu le omóre.

Apoi ómenii spunŭ, că aceştĭ lupĭ suntŭ albĭ la pĕrŭ(?) şi umblă mai mulţĭ la olaltă, în glóte marĭ; nóptea se preumblă prin comune fără picŭ de frică. Aşa în 13/10. a. c. dela unŭ omŭ din comuna Chiuceşiu lupii au trasŭ o gâscă din coteţŭ afară, şi unŭ purcelŭ din ocolŭ l'au prinsŭ şi l'au mâncatŭ în uliţă înaintea porţii respectivului. — Şi potŭ sĕ facă bestiele ce vorŭ voi, pentrucă ómenii nu posedŭ armă, fiindcă trebue sĕ plătéscă dare pe ele, — şi afară de aceea, décă nu posedŭ licenţe de vênatŭ, şi nu au teritoriu pentru vênatŭ, nu le este ertatŭ a purta armă, şi nicĭ că le este ertatŭ a impuşca; ci trebue şi-sĕ silţĭ, şi aceia carĭ au, sĕ le ţină în casă după uşe acăţate în cuiŭ fără a se puté folosi de ele. Amarŭ şi năcasŭ e asupra sĕrmanilorŭ ómenĭ şi nimenea nu păşesce la mijlocŭ spre a-i ajuta.

Speranţa tuturora este în sosirea Alteţei Sale principelui de corónă Rudolfŭ; atuncea şi prin vênĕtórea ce se va întreprinde, dóră şi lupii se vorŭ mai împrăştia şi pustii, că altcum, décă bestiele acestea nu se vorŭ vêna şi alunga, preste iérnă afară de prădile cele marĭ în vite, vorŭ face şi alte rele de care sĕ ne feréscă Dumnedeu pe toţĭ. Mai. . —

Convocare.

Membrii şi toţĭ cei ce voiescŭ a se înscrie de membri ai despărţĕmêntului VI alŭ »Asociaţiunei transilvane pentru literatura şi cultura poporului românŭ«, suntŭ prin acéstă convocare invitaţĭ a lua parte *la adunarea generală a despărţĕmêntului,* ce se va ţiné *în Deva* la 30 Octomvre 1886 st. n. înainte de amédĭ la 11 óre în localitatea scólei române.

Deva la 15 Octomvre 1885.

Ioanŭ Papiu, m. p. directorŭ. *Franciscŭ Hosszu Longinŭ,* m. p. actuariu.

Ultime scirĭ.

Moscova, 18 Octomvre. Diarulŭ „Viedomosti“ respundêndŭ diarului „Fremdenblatt,“ spune că din causa depunerei prinţului, depunere neprevĕdută de Constituţiune, Bulgaria cade din nou în starea în care se găsia în 1878, şi că singura autoritate legitimă este a puterilorŭ semnatare ale tratatului dela Berlinŭ, dintre carĭ nicĭ una n'a recunoscutŭ regenţa bulgară. „Viedomosti“ exprimă neîncrederea faţa cu Austria şi conchide că a venitŭ timpulŭ pentru a fini cu pygmeii politicĭ ai Bulgariei.

Sofia, 18 Octomvre. A apărutŭ la Sofia unŭ nou diarŭ bulgarŭ redactatŭ în limba francesă: „Liberté.“ Primulŭ sĕu articulŭ trateză despre cestiunea legalităţei alegerilorŭ pentru marea adunare, elŭ conchide că datoria guvernului este de a convoca adunarea pentru a alege câtŭ se póte mai curêndŭ pe prinţŭ, căcĭ a devia din acéstă linie de conduită este a trăda interesele ţĕrei.

Viena, 18 Octomvre. „Fremdenblatt“ vorbindŭ de pretinsele aserţiunĭ ale generalului Kaulbars, reproduse într'o depeşă a „Agenţiei Havas“, spune că la Viena nu se scie că generalulŭ Kaulbars înainte de a pleca în Bulgaria, sĕ fi avutŭ ocasiune a da óre cărorŭ persóne competinte esplicaţiunĭ asupra misiunei sale şi mai puţinŭ încă a aduce o perfectă înţelegere asupra procedărilorŭ sale. Era ceva conformŭ cu rapórtele diverselorŭ state ca generalulŭ Kaulbars, sosindŭ la Sofia, sĕ intre în legăturĭ amicale cu colegii sĕi din Austro-Ungaria şi Germania, dér acéstea n'ar corespunde nicĭ situaţiunei nicĭ faptelorŭ a voi sĕ se deducă de aci adesiunea representanţilorŭ străinĭ şi mai cu sémă a representantului Austro-Ungariei, la tóte demersurile şi acţiunile generalului Kaulbars.

Viena, 18 Octomvre. O scrisóre datată din Petersburgŭ şi adresată „Corespondenţii Politice“ desvoltă ideia că Rusia n'are de gândŭ sĕ ocupe Bulgaria, afară numai décă va fi sub impresiunea unorŭ evenimente cu totulŭ neprevĕdute. Rusia va aştepta schimbarea opiniunei în Bulgaria. Ea va fi atuncĭ în stare sĕ-şĭ recâştige terenulŭ pentru unŭ momentŭ, dér speră că prin atitudinea sa corectă şi pacînică, va împiedica Europa de a se pune mai pre susŭ de declaraţiunile guvernului rusescŭ, sancţionândŭ actuala stare de lucrurĭ, cu tótă opunerea cabinetului din Petersburgŭ.

Berlinŭ, 18 Octomvre. „Gazeta Germaniei de Nord“ respinge aserţiunile ziarelorŭ din oposiţiă carĭ afirmă că prinţulŭ de Battenberg a abdicatŭ pentru a cruţa Bulgariei o ocupaţiune rusească. Tocmai din causa acestei abdicărĭ Bulgaria e deschisă influenţelorŭ rusescĭ de tóte felurile, şi că situaţiunea în Europa pare fórte grea. Prinţulŭ de Battenberg este rĕspundĕtorŭ de nesiguranţă între resbelŭ şi pace. Acéstă nesiguranţă nu ar exista décă prinţulŭ de Battenberg ar fi domnitŭ conformându-se tratatelorŭ şi aducêndu-şĭ totdéuna aminte de originea sa rusească, cum a făcut'o la plecarea sa.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

SOFIA, 20 Octomvre. — *Gabdan-effendi a sositŭ erĭ aci, ca sĕ stăruéscă pe lângă guvernŭ a amâna deschiderea Sobraniei. Agenţii diplomaticĭ nu se ducŭ la Tîrnova,* ca sĕ asiste la deschiderea Sobraniei. Ca motive ale neparticipărei se aducă călĕtoria împreunată cu greutăţĭ şi calamităţile încvartirărei.

RUSCIUCŬ, 20 Octomvre. — *Pericululŭ unei ocupaţiunĭ ruse nu e înlăturatŭ. Rusia nu primesce nicĭ unŭ pasŭ de împăcare din partea actualului ministerŭ, ci cere retragerea lui dela guvernŭ.*

PARISŬ, 20 Octomvre. — Crisa ministerială s'a înlăturatŭ. Sarrien şi Sadicarnot îşĭ păstréză portofoliurile.

DIVERSE.

Cununiă. — D-lŭ *Dionisiu Laszlo,* comerciantŭ-lipscanŭ, îşĭ va serba cununia cu d-şóra *Irena Lazar,* la 26 Octomvre n. în biserica catolică din locŭ.

Păstrarea cartofilorŭ érna. — Grădinarii sêrbĭ sĕu bulgarĭ, carĭ — din nenorocire — suntŭ aprópe unicii ce cultivă cartofii în România, şi-au scosŭ din pĕmêntŭ acéstă preţiósă plantă. Cei mai mulţĭ gospodarĭ începŭ a'şĭ face provisiunile lorŭ de érnă şi, spre ruşinea nóstră, amŭ vĕdutŭ chiar agricultorĭ cumpărândŭ cartofĭ din piéţă pentru întrebuinţarea casei lorŭ, deşi numai din câteva cuiburĭ putea scóte şi spre vêndare într'acestŭ anŭ roditorŭ pentru cartofĭ. S'au scrisŭ destule articule într'acéstă revistă de modulŭ culturei şi trebuinţa d'a se introduce cartofulŭ în marea cultură şi mai alesŭ de către sătenĭ. Pentru astă dată voiu arăta mijloculŭ pentru a se păstra, în beciu, chiar doi anĭ cartofii: Sĕ se aşeçe, pe vreme frumósă, cartofii în muşchiu subţire, bine uscatŭ, punêndu-se fiăcare cartofŭ la 2 degete depărtare unulŭ de altulŭ; chiar de se strică câte unulŭ, nefiindŭ în atingere cu ceilalţĭ, stricăciunea nu se întinde.

Cunóscerea untdelemnului. — Se scie că untdelemnulŭ celŭ mai bunŭ de mâncare e celŭ de masline, bine fabricatŭ şi păstratŭ. Décă după gustŭ se póte deosebi bine décă untdelemnulŭ e râncedŭ sĕu gustosŭ, nu e totŭ astfelŭ ca décă e amestecatŭ cu untdelemnur scóse din seminţe. Unŭ profesorŭ alŭ scólei naţionale de agricultură din Francia comunică deunădĭ academiei de sciinţe descoperirea sa prin care póte, în unŭ sfertŭ de césŭ, a se cunósce décă untdelemnulŭ de masline e curatŭ. Acestŭ mijlocŭ constă în încercarea untdelemnului prin bicromatulŭ de potasă şi prin acidulŭ azotosulfuric. Décă untdelemnulŭ devine verdui e semnŭ că e curatŭ de măsline; décă e verde-galbenŭ sĕu galbenŭ, e probă că e amestecatŭ. („Gaz. Săt.“)

Teatru germanŭ în Braşovŭ.

Primulŭ abonamentŭ l'a încheiatŭ trupa directorului Dorn cu piesa »Anti-Xanthippe« sĕu „rĕsboiu femeilorŭ,« comediă originală în 3 acte de Rudolf Kneisel. Acéstă comediă nu face parte din şirulŭ lucrărilorŭ dramatice nesărate şi neisprăvite ale timpului modernŭ, ci are unŭ înţelesŭ, unŭ sĕmbure, care face pe spectatorŭ sĕ urmăréscă cu interesŭ joculŭ de pe scenă dela începutŭ până la sfĕrşitŭ. „Anti-Xanthippe“ este o reuniune de bărbaţĭ, care şi-a propusŭ a libera pe toţĭ bărbaţii însuraţĭ de sub pantofulŭ nevestelorŭ lorŭ, ér pe holtei a-i reţine de a întra în jugulŭ căsătoriei. Membrii, cei mai mulţĭ holtei, declară rĕsboiŭ femeilorŭ. Soţia unui „erou alŭ pantofului,“ care era sĕ fiă primitŭ în societate, descopere complotulŭ şi, de spiritŭ cum era, cu concursulŭ unei amice a ei, alŭ căreia soţŭ era între conjuraţĭ, rĕuşesce a băga discordiă între membrii »Anti-xanthippei.« Cei doi soţĭ se reîntorcŭ la nevestele lorŭ şi holteii se căsătorescŭ de-a-rêndulŭ riscândŭ chiar a ajunge sub stăpânirea pantofului. Idea căsniciei şi a traiului bunŭ cu femeile învinge în cele din urmă definitivŭ prin căsĕtoria preşedintelui societăţii cu o rudă a eroinei. Dómna Dorn, ca Henrietta, a seceratŭ unŭ succesŭ completŭ, dândŭ o nouă probă, prin vioiciunea şi eleganţa jocului, despre talentulŭ ei escelentŭ dramaticŭ. D-şóra Erna (ca Jenny Bartels) a jucatŭ cu multă pricepere, d-şóra Spiller a esecutatŭ asemenea fórte bine rolulŭ sĕu mai micŭ. Dintre actorĭ s'au distinsŭ d-nii Rosen (Brunau) Deutschinger (Hallstädt) şi Lignori (Flecker. Publiculŭ a aplaudatŭ, dér greoiŭ şi în multe casurĭ unde trebuia sĕ aplaudeze n'a aplaudatŭ. Somnolenţa, de care parŭ a fi cuprinşĭ visitatorii teatrului de aicĭ, póte că provine în parte şi din întunecimea ce domnesce în sala teatrului, care este de totŭ slabŭ iluminată.

Erĭ, Marţĭ. s'a representatŭ una din piesele nesărate, der „Walzerkönig“, despre care vomŭ raporta în numĕrulŭ viitorŭ.

Bibliografiă.

Buletinulŭ Societăţii geografice române, publicatŭ prin îngrijirea d-lui *George I. Lahovari,* secretarŭ generalŭ alŭ Societăţii. Anulŭ VII, trimestrulŭ 2 din 1886. — Societatea geografică română este fundată în 1875 şi stă sub preşedinţa şi protectoratulŭ regelui României Carolŭ I. — Buletinulŭ: Anulŭ VII, trimestrulŭ 2, 1886 are sumarulŭ următorŭ: *Partea I:* »Actele societăţii“, şi anume catalogulŭ cărţilorŭ intrate în biblioteca acestei societăţĭ (urmare), prin care se înşiră unŭ bogatŭ numĕrŭ de scrierĭ şi documente vechĭ şi fórte valorose, procurate şi dăruite de diferiţĭ autorĭ şi patronĭ ai societăţii, precum şi din partea unui fórte mare numĕrŭ de societăţĭ geografice din tóte părţile Europei. Totŭ în partea I se publică o circulară către toţĭ directorii de licee şi gimnasii din România, prin care Societatea geogr. rom. publică unŭ concursŭ de geografiă între elevii, carĭ în anulŭ acesta au absolvatŭ clas. IV liceală sĕu gimnasială. *Partea a II-a:* 1) Câteva etimologiĭ geografice române, conferinţă de d, Grigore Ioanŭ Lahovari. In partea acéstă d. Lahovari presentă publicului cetitorŭ bogate deducţiunĭ şi descoperirĭ etimologico-geografice, arĕtândŭ istoriculŭ şi originea numirilorŭ singuraticelorŭ localităţĭ din ţéră, făcute cu ajutorulŭ regulelorŭ filologice şi avêndŭ de basă o aprofundată cunoscinţă istorică. 2) Câteva pagine din economia rurală a Rusiei, de d. P. S. Aurelianŭ. Autorulŭ arată starea agriculturei şi mĕsurile luate pentru a desvolta şi perfecţiona unele din ramurile producţiunei pămêntului în Rusia, din care o parte însemnată are mai multe puncte de asĕmĕnare cu România în ceea ce privesce agricultura. Din acéstă causă scrierea d-lui Aurelianŭ e de fórte mare interesŭ în ceea ce atinge îmbunătăţirea economiei rurale a României. In suplimentulŭ broşurei aflămŭ: Materialŭ pentru a servi la facerea unui dicţionarŭ istoricŭ şi geograficŭ pentru România, adunatŭ de d. George Ioanŭ Lahovari. (Urmare din fascicula I, care cuprinde 1000 nume). — Buletinulŭ societăţii la toţĭ membrii se distribue gratisŭ, pentru nemembri se prenumĕră cu 10 francĭ pe anŭ. Preţulŭ acestui numĕrŭ e 5 francĭ. Tóte comunicările suntŭ a se adresa d-lui George I. Lahovari, Bucurescĭ, strada Vestei Nr. 4.

RECTIFICARE. In nr. de erĭ alŭ fóiei nóstre, pag. 3, şirulŭ 10 din susŭ de pe colóna 1, în locŭ de: caractere firme şi neinteresante, sĕ se cetéscă: caractere firme şi *neinteresate.*

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 19 Octomvre st. n. 1886.

Rentă de aurŭ 4%	107 75
Rentă de hârtiă 5%	93 —
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	151.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	99.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 50
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104 25
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	121 25
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	124.—
Renta de hârtiă austriacă	83.10
Renta de arg. austr.	83 95
Renta de aurŭ austr.	114 90
Losurile din 1860	139 —
Acţiunile băncei austro-ungare	865 —
Act. băncei de creditŭ ung.	288.75
Act. băncei de creditŭ austr.	280 60
Argintulŭ —. — Galbinĭ împărătescĭ	5.91
Napoleon-d'orĭ	9.91
Mărcĭ 100 împ. germ.	61 40
Londra 10 Livres sterlinge	125 30

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 7 Octomvre st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	91—	92—
Renta rom. amort. (5%)	93—	94—
» convert. (6%)	87 3/4	88 1/4
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	33—	35 —
Credit fonc. rural (7%)	103—	104—
» „ „ (5%)	87—	87 1/2
» » urban (7%)	100 1/2	101 1/4
» » » (6%)	92—	93—
» » » (5%)	83 1/2	84—
Banca naţională a României 500 Lei	1020	1030
Ac. de asig. Dacia-Rom.	268	270
« » » Naţională	210	212
Aurŭ contra bilete de bancă	15. 1/2	16.—
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.03—	2.04

Cursulu pieţei Braşovu

din 20 Octomvre st. n. 1886.

Bancnote romănescĭ	Cump.	8.50	Vênd.	8.52
Argint românesc	»	8.45	»	8.50
Napoleon-d'orĭ	»	9.87	»	9.91
Lire turcescĭ	»	11.26	»	11.30
Imperialĭ	»	10.26	»	10.30
Galbenĭ	»	5 89	»	5.91
Scrisurile fonc. »Albina»	»	117.50	»	118 50
Ruble Rusescĭ	»	120.—	»	122.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 842/1886.

a. f. sc. c. d.

Edictŭ de licitaţiune.

Móra din Entradam, proprietatea fondului scolasticŭ centralŭ alŭ districtului Năsĕudŭ, se va da pe dece anĭ începêndŭ din 1-a Ianuariu 1887, în arêndă la licitaţiunea ce se va ţinea acum şi minuendo dela preţulŭ de strigare de 3000 fl. v. a. arendă pe anŭ pănă la suma ce o va afla de îndestulitóre subscrisa comisiune.

Licitatorii vorŭ depune spre a puté lua parte vadiulŭ de 300 fl. v. a. în banĭ gata séu în hârtiă de statŭ scădute cu 10% sub cursulŭ dilei, însĕ nicĭ decâtŭ preste preţulŭ nominalŭ. Timpulŭ licitaţiunei cu gura se pune pe 31 Octomvre 1886 dela 9—11 óre înainte de amédĭ, în cancelaria administraţiunei primindu-se şi oferte în scrisŭ pănă la începutulŭ licitaţiunei.

Condiţiunile speciale se potŭ ceti aicĭ în órele oficióse.

Din şedinţa *comisiunei administrătóre de fondurile scolastice centrale din districtulŭ Năsĕudŭ* în 17 Septemvre 1886.

Preşedintele: **Ioanŭ Ciocanŭ.** Secretarulŭ: **Ioachimŭ Mureşianu.**

Láttam

Beszterczén, 1886 évi Oktober hó 10-én:

Br. Bánffy Deezsö,
főispán, királyi biztos.

1—2

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.50	—	—
Predealŭ (	—	9.32	—	—
Timişŭ	—	9.56	—	—
Braşovŭ (	—	10 29	—	—
Braşovŭ (	7.47	—	4.1?	—
Feldióra	8 24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5 4?	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Haşfaleu	11.0?	—	8.52	—
Sighişóra (	11.29	—	9.19	—
Sighişóra (	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 0?	—	10.16	—
Mediaşŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa mică	12.44	—	11.19 / 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blaşiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiuşŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vinţulŭ de sus	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2 56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.5?	—	4 51	—
Apahida	5.10	—	5 28	—
Clusiu (	5.30	—	5 56	—
Clusiu (	—	6 03	—	8.00
Nedeşdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirişŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	—	10.5?
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velinţe	—	—	—	3.54
Oradia-mare (	—	9.13	—	4.05
Oradia-mare (	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1 23	7.24
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena (	—	—	2.15	—
Viena (	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7 38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.3?	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.06	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2 17	—
Mezŏ-Telegd	—	7.33	10.19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriş	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeşdu	—	—	4.58	6.24	--
Clusiu (	—	10.28	5.26	6.43	--
Clusiu (	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea	1.01	—	—	—	9.53
	1 06	—	—	—	10.—
Uióra	1.13	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de sus	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1 41	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2 35	—	—	—	12.12
Blaşŭ	2 48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copşa mic.	3 36	—	—	—	1.32
Mediaşŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.3?	—	--	—	3.03
Sigişóra	5.12	—	—	—	3 49
Haşfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.0	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Braşovŭ (	9 21	—	—	—	9.15
Braşovŭ (	—	5.45	—	—	—
Timişŭ	—	6.22	—	—	—
Predealŭ (	—	6.47	—	—	--
Predealŭ (	—	—	—	—	—
Bucurescĭ	—	11.45	—	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.59	—	3.14
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	12.52	—	4.50
Orăştia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborşin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9.33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10.27
Paulişŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovaţŭ	7.59	—	11.25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok (	8.42	—	4 52
Szolnok (	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
Szolnok (	4 10	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	7.04
Glogovaţŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulişŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5.41	7.10	8 36
Conopŭ	6.09	7.37	—
Bêrzova	6.28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8.01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8.55	9.58	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9 51	10.42	--
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12.18	12.29	--
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiuşŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6 44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşeni

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Haţegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Baniţa	3.05	—	6.47
Petroşeni	3.37	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8 17

Petroşeni—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşeni	10 07	—	6.10
Baniţa	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Haţegŭ	12.42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1 53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.